

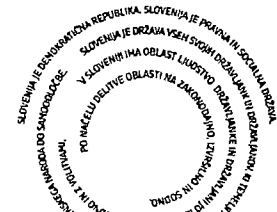

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Zakonodajno-pravna služba

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 94, f: 01 478 98 79, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 600-06/21-1/14

Datum: 7. 1. 2022

Na podlagi 13. člena Zakona o Državnem zboru in prvega odstavka 27. člena Poslovnika državnega zbora je Zakonodajno-pravna služba pripravila

M N E N J E

o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI-B), skrajšani postopek, EPA 2290-VIII.

Zakonodajno-pravna služba (ZPS) je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljevanju Ustava), pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika.

Pomembnejša sprememba, ki jo uvaja Predlog zakona, je dvig ravni znanja italijanskega jezika za strokovne delavce, ki niso končali osnovne ali srednje šole z italijanskim učnim jezikom in pridobili predpisane izobrazbe v italijanskem jeziku oziroma ki niso končali osnovne in srednje šole z italijanskim učnim jezikom. Po veljavni ureditvi, ki je bila uveljavljena z novelo ZPIMVI-A v letu 2018, mora strokovni delavec v takšnem primeru opraviti preizkus znanja italijanskega jezika na ravni C1, kot jo določa Skupni evropski jezikovni okvir Sveta Evrope (SEJO),¹ po predlagani ureditvi pa bo moral strokovni delavec, če ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka 15. člena ZPIMVI, opraviti preizkus znanja italijanskega jezika na ravni maternega jezika. Obrazložitev se sklicuje na Londonski memorandum in Specialni statut ter 64. člen Ustave, iz katerih izhaja, da mora biti znanje italijanskega jezika strokovnih delavcev v šolah z italijanskim učnim jezikom na ravni maternega jezika. Predlagatelja navajata, da pogoj znanja italijanskega jezika na ravni C1 po SEJO ni ustrezen, saj se ta nanaša na ravni znanja tujih jezikov, medtem ko je status italijanskega jezika v šolah z italijanskim učnim jezikom popolnoma primerljiv s statusom slovenskega jezika v šolah s slovenskim učnim jezikom. Gre torej za prvi jezik, materni jezik, ki je jezik poučevanja in ne tuj jezik. Kljub takšni obrazložitvi Predlog zakona v celoti ohranja ureditev drugega odstavka 15.a člena ZPIMVI, po katerem se šteje, da strokovni delavec obvlada madžarski jezik kot učni jezik v dvojezičnih vrtcih in šolah tudi v primeru, če z ustreznim certifikatom izkazuje znanje madžarskega jezika na ravni po SEJO, ki jo določi minister, pristojen za šolstvo, oziroma če ima v skladu s 15. č členom zakona opravljen preizkus znanja madžarskega jezika na ravni po SEJO, ki jo

¹ V obrazložitvi 11. člena Predloga ZPIMVI-A je bilo navedeno, da je raven C1 stroka prepoznala kot tisto, ki daje ustrezne jezikovne in strokovno-jezikovne kompetence za kakovostno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v vrtcih in šolah z italijanskim učnim jezikom.

določi minister, pristojen za šolstvo. Čeprav se modela vzgoje in izobraževanja za pripadnike italijanske in madžarske narodne skupnosti razlikujeta, se zastavlja vprašanje obstoja razlogov za različno urejanje ravni znanja italijanskega in madžarskega jezika, saj se bo v primeru uveljavitve Predloga zakona znanje italijanskega jezika, če strokovni sodelavec ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka 15. člena ZPIMVI, dokazovalo s preizkusom znanja na ravni maternega jezika, znanje madžarskega jezika, če strokovni sodelavec na izpolnjuje pogojev iz prve ali druge alineje drugega odstavka 15.a člena ZPIMVI, pa se bo še vedno lahko dokazovalo s preizkusom znanja na ravni SEJO, ki se, tako v obrazložitvi, nanaša na ravni znanja tujih jezikov.

K 1. členu:

V skladu z veljavnim drugim odstavkom 14. člena ZPIMVI učiteljem, ki poučujejo slovenski jezik v šolah z italijanskim učnim jezikom, ni treba obvladati italijanskega jezika kot učnega jezika. Po predlagani ureditvi morajo tudi ti učitelji (in učitelji tujih jezikov) opraviti preizkus znanja italijanskega jezika na ravni C1 po SEJO. Predlagano besedilo odstavka pomeni, da se za te učitelje znanje italijanskega jezika dokazuje le s preizkusom znanja italijanskega jezika na ravni C1 po SEJO (da je ta preizkus obvezen za vse), ni pa upoštevana določba prvega odstavka 15. člena ZPIMVI, ki določa primere, kdaj strokovni delavec obvlada italijanski jezik kot učni jezik po samem zakonu (če je končal osnovno ali srednjo šolo z italijanskim učnim jezikom in pridobil predpisano izobrazbo v italijanskem jeziku ali je končal osnovno in srednjo šolo z italijanskim učnim jezikom). V teh dveh primerih tudi tem učiteljem po naravi stvari ni mogoče naložiti še obveznega preizkusa znanja italijanskega jezika, saj obvladajo italijanski jezik kot učni jezik. Poleg tega je treba veznik »in« nadomestiti z veznikom »ali«.

K 2. členu:

Glede drugega odstavka 15. člena ZPIMVI bi zaradi notranje usklajenosti zakona, ki predpisuje določene ravni znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika, veljalo besedilo »opravljen preizkus znanja italijanskega jezika kot svojega maternega jezika« nadomestiti z besedilom »opravljen preizkus znanja italijanskega jezika na ravni maternega jezika«. V obrazložitvi je sicer zapisano, da je dikcija »svojem maternem jeziku« uporabljena zaradi jasnosti, da ne gre za tuj jezik, saj imajo v skladu s 64. členom Ustave pripadniki avtohtonih narodnih skupnosti v skladu z zakonom pravico do vzgoje in izobraževanja v svojem jeziku. Ker predlagana ureditev predpisuje zahtevano raven znanja strokovnih delavcev v vrtcih in šolah z italijanskim učnim jezikom (in ne otrok ter učencev), po presoji ZPS predlagana dikcija v ničemer ne prispeva k jasnosti, da ne gre za tuj jezik. Poleg tega bi veljalo v drugem stavku besedilo »Izpitni katalog italijanskega jezika za splošno maturo v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre« nadomestiti z besedilom »predmetni izpitni katalog za splošno maturo za italijanščino kot materni jezik« (drugi odstavek 2. člena Pravilnika o preizkusu znanja učnega jezika na narodno mešanih območjih), besedilo »ki ga izda Državni izpitni center« pa črtati, saj je ta pristojnost Državnega izpitnega centra določena v Zakonu o maturi (18. člen).

V drugem odstavku je določeno, da je strokovni delavec iz druge alineje prvega odstavka 15. člena, ki je končal osnovno in srednjo šolo z italijanskim učnim jezikom, dolžan uspešno zaključiti program dodatnega usposabljanja iz drugega odstavka 23. člena ZPIMVI, ki je namenjen izboljšanju strokovnega izrazoslovja za predmet, ki ga poučuje. V zvezi s tem ZPS načelno opozarja, da je v skladu z delovnopravno zakonodajo dodatno usposabljanje pravica in dolžnost vsakega strokovnega delavca (102. člen Zakona o javnih uslužbencih). Po presoji ZPS ni povsem jasno, kakšen je namen predlagane določbe – ali je njen namen zgolj poudariti dolžnost teh strokovnih sodelavcev, da se dodatno usposabljujejo, ali pa se s tem uvaja dodaten preizkus znanja italijanskega jezika, ki so ga dolžni opraviti po zaposlitvi v vrtcu ali šoli z italijanskim učnim jezikom, na kar kaže dikcija »uspešno zaključiti program dodatnega usposabljanja«. Če se s tem uvaja dodaten preizkus znanja, to pomeni prenehanje delovnega razmerja, če

tega preizkusa v določenem roku, ki naj bi ga določil pravilnik, uspešno ne opravi. Ker gre za novo delovnopravno obveznost, bi veljalo določbo bolj natančno opredeliti oziroma vsaj dodatno pojasniti. Z vidika sistematike ZPS predlaga, da se ta določba uvede kot novi tretji odstavek 15. člena ZPIMVI, poleg tega pa je treba črtati besedilo »ki ni pridobil predpisane izobrazbe v italijanskem jeziku«, saj to izhaja že iz druge alineje prvega odstavka tega člena.

V tretjem odstavku je treba besedo »odgovorno« nadomestiti z besedo »pristojno«.

K 3. členu:

V predlaganem novem drugem odstavku 15.c člena ZPIMVI je treba zaradi notranje usklajenosti besedi »posamezen nivo« nadomestiti z besedama »posamezno raven«. Zaradi dodanega novega drugega odstavka je treba v dosedanjem drugem odstavku 15.c člena popraviti sklic na prejšnji odstavek (pravilno: prvi odstavek tega člena).

K 4. členu:

V skladu z veljavnim 15.č členom ZPIMVI se znanje italijanskega oziroma madžarskega učnega jezika v skladu s 15. in 15.a členom ter znanje jezika narodne skupnosti v skladu s 15.c členom lahko dokaže *tudi* z opravljenim preizkusom znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika, ki ga ureja ta člen. Po predlagani spremembi pa se bo znanje jezikov lahko dokazovalo *le* z opravljenim preizkusom znanja po tem členu. Treba je opozoriti, da se v skladu z drugim odstavkom 15.a člena ZPIMVI znanje madžarskega jezika kot učnega jezika lahko izkazuje s preizkusom znanja v skladu s 15.č členom (četrti alineja drugega odstavka), lahko pa tudi z (*drugim*) *ustreznim certifikatom* (tretja alineja drugega odstavka). Ustrezní certifikat je listina, ki se izdaja v skladu s Priročnikom za umeščanje izpitov v Skupni evropski jezikovni okvir Sveta Evrope in ga lahko izdajo le institucije, ki so po posebnem postopku pooblašene za izdajanje certifikatov o znanju jezika po SEJO (tako v obrazložitvi 12. člena novele ZPIMVI-A, ki je to možnost dokazovanja znanja jezika na novo uvedla). Možnost dokazovanja znanja jezika narodne skupnosti z ustreznim certifikatom določa tudi 15.c člen ZPIMVI, to možnost pa ohranja tudi predlagana sprememba prvega odstavka 15.c člena (3. člen Predloga zakona). Zato obstaja neskladje med predlagano spremembo prvega odstavka 15.č člena ter 15.a in 15.b členom ZPIMVI, pri čemer 15.a člen ZPIMVI ni predlog sprememb tega Predloga zakona.

Ker Predlog zakona na novo določa tudi za učitelje, ki poučujejo slovenski jezik in tuje jezike, da opravijo preizkus znanja italijanskega jezika na ravni C1 po SEJO (1. člen Predloga zakona), je treba v prvem odstavku 15.č člena dopolniti sklic na drugi odstavek 14. člena ZPIMVI.

V skladu s predlaganim drugim odstavkom 15.č člena preizkus znanja jezika opravlja ministrstvo, pristojno za šolstvo, v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo. Po veljavni ureditvi, ki je bila uveljavljena z novelo ZPIMVI-A, je izvajalec teh preizkusov Državni izpitni center, glede katerega je bilo v obrazložitvi 12. člena novele zapisano, da izpolnjuje standarde za izvajanje certificiranega sistema po SEJO. Ker se bo znanje kandidata tudi po novem v določenih primerih preverjalo upošteva ravni po SEJO, bosta tudi nova izvajalca teh preizkusov morala izpolnjevati te standarde. Če jih ob uveljavitvi tega Predloga zakona ne izpolnjevata (v obrazložitvi ni podatka o tem), bi bilo treba zagotoviti določeno prehodno ureditev. V nasprotnem primeru določeno obdobje po uveljavitvi te novele ne bo mogoče opravljati preizkusov znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika kot učnega jezika in znanja jezika narodne skupnosti na ravni po SEJO, ki je pogoj za zaposlitev v vrtcu in šoli z italijanskim učnim jezikom oziroma v dvojezičnih vrtcih in šolah, če strokovni in drugi delavci ne obvladajo teh jezikov po samem zakonu.

V četrsti alineji tretjega odstavka je treba črtati besedo »svojega«. Glej pripombo k 2. členu Predloga zakona.

K 5. členu:

Glede na namen predlagateljev, da Predlog zakona za delavce iz vrst narodnih skupnosti, ki so zaposleni v strokovni službi za šolstvo narodnih skupnosti Zavoda RS za šolstvo, uvede pogoj znanja jezika narodnih skupnosti, je predlagan dostavek »za katere je določen pogoj znanja jezika narodne skupnosti« nejasen, saj ne določa pogoja znanja jezika narodne skupnosti. Zato je treba zahtevan pogoj jezika jasno zapisati.

K 6. členu:

V predlaganem členu je treba zaradi jasnosti določitve presečnega datuma besedilo »do dneva uveljavitve tega zakona« nadomestiti z besedilom »na dan uveljavitve tega zakona, črtati besedo »tudi« in zaradi jasnosti prehodne ureditve, ki mora varovati strokovne in druge delavce, besedo »delavci« nadomestiti z besedilom »strokovni in drugi delavci«.

K 7. členu:

V prvem odstavku je treba v skladu s pravili nomotehniko opraviti sklic na člene osnovnega zakona (»Minister, pristojen za šolstvo, izda podzakonske predpise iz četrtega odstavka 15. člena, drugega odstavka 15.e člena in četrtega odstavka 15.č člena zakona«). Poleg tega je treba glede na potek zakonodajnega postopka ponovno preveriti ustreznost datuma za izdajo podzakonskih predpisov (1. marec 2021).

Ker Predlog zakona ne ločuje uveljavitve in začetka uporabe novele, je treba v drugem odstavku uskladitev pravilnikov vezati na določen rok po uveljavitvi tega zakona, v tretjem odstavku pa urediti nadaljevanje postopkov, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona.

Višja sekretarka
Katarina Kralj, l.r

Nataša Voršič
vojja

Poslano:

- Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino
- Komisiji za narodni skupnosti